

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se pri-
mesc.—Manuscrise nu se
rotznuie.

INSERATE
Se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schölk. A. Op-
palk Nachf. Anton Oppalik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garsond pe o coloană
10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tari-
fi și învoială.—RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXV.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumneșă 2 A. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumneșă 8 franco.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țintu și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru BRESOV
Administrațiunea, Piața uzare.
Tęrgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu drusul în casă: Pe un
an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe
luni 6 corone.— Un oșampiar
10 bani.— Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 155.

Brașov, Lună-Marți 16 (29) Iulie.

1902.

Denunțare perfidă.

În decursul săptămânei acesteia regele Carol al României va pleca în străinătate. În drumul său regele se va opri la Viena și de aici va merge la Ischl, unde va face o vizită Suveranului nostru.

De un timp încôce visita regelui Carol la Ischl se repetă în fiecare an, fapt din care se concludă cu drept cuvânt la existența celor mai cordiale legături de amicitie între cei doi Suverani și la cele mai bune raporturi între guvernele ambelor țări.

Aceste raporturi sunt apreciate pretutindeni, de cătră pressa binevoitoare Românilor, drept dovadă, că regatul României în alăturarea sa la alianța puterilor centrale, din care face parte și monarchia noastră, este chemat a juca un rol însemnat în sprijinirea nisuițelor de a se susține pacea și starea de lucruri actuală în Orientul european.

Vorbind despre escelețele raporturi dintre Austro-Ungaria și regatul român, ce se întăresc tot mai mult prin deseale întâlniri ale împăratului Francisc Iosif cu regele Carol, „Bukarester Tagblatt“, una din foile germane, ce apare în Bucuresci, se încercă a face istoricul acestor raporturi. În încercarea sa numita foie dovedesce însă nu numai, că nu este iubitoare de adevăr, dăr își mai dă pe față și sentimentele dușmănoșe, ce le nutrește față cu românismul în genere.

Afirmă între altele „Bukarester Tagblatt“, că pe timpul războiului ruso-turcesc și după declararea independenței, „evoluțiile politice române erau nefavorabile pentru stabilirea de bune raporturi între România și Austro-Ungaria“, că pe atunci „nisce agitatori interesați esploatau în contra Ungariei fie-care întâmplare, chiar și cea mai neînsemnată, spre a turbura acele raporturi“. Dăce, că „iredenta română, care urmărea ideia utopistă, de a

câștiga Ardealul și Bucovina pentru România, era un isvor constant de incidente neplăcute și regretabile între cele două țări vecine“, și că „desvoltarea liniștită a tinerului regat a fost mult stânjinită prin acest punct întunecos.“ Vorbesce apoi de nerecunoscinta, ce ar fi dovedit-o față cu Austro-Ungaria anumite cercuri influente ale României prin purtarea lor nepolitică, „în cari cercuri reușiseră a se vâri și unele elemente turbulente de dincolo de munți“, și adauge, că a fost lucru tôte greu pentru ministrii de esterne austriaci de a înlătura frecările româno-ungare în fata „susceptibilității unguresci“.

Limbajul fôiei germane din Bucuresci atât de dușmănos și denunțător față cu naționalismul român este mult semnificativ. De 23 de ani de când există amintita foie, nemăsurata ospitalitate și libertate, de care s'au bucurat susțitorii săi în capitala română, n'a avut asupra ei nici atâta influență, ca s'o facă măcar să părăsescă vechiul obicei de a inegri și a cleveti tot ce e românesc, denaturând adevărul fără de cel mai mic scrupul.

Ne aducem aminte, că pe timpul, când prigonirile guvernului unguresc în contra Românilor de aici se înmulțiseră și se înăspriseră mai tare, „Buk. Tgbl.“ era tot-deuna de partea asupritorilor noștri, pe partea celor, cari ne denunțau și ne calumniuau în tôte chipurile, așa că nu era diar șovinist maghiar, care s'el fi întrecut în dușmănirea Românilor.

Așa și acum, foia, despre care vorbim, merge în servilismul ei față cu Maghiarii așa departe încât susține, că preinșii agitatori Români de dincôce și de dincolo, pe cari îi numesce în general „irredenta română“, ar fi umblat cu gândul să anexeze Ardealul și Bucovina la România și că de aici ar fi provenit tôte nemulțumirile și încordările dintre România și monarchia noastră.

Încât pentru Unguri, ei n'au nici o vină înaintea celor dela „Buk. Tgbl.“ și în raporturile lor cu România ei nu țin sémă decât de „susceptibilitățile unguresci“.

E curiosă atitudinea fôiei germane din Bucuresci, decât vom avé în vedere, că ea trece încă și ađi de organ săsesc. Ce dăce cei dela „Buk. Tgbl.“ față cu cele ce se petrec în contra mult defăimaților „agitatori“ sași și șvabi din Ardeal și Ungaria? Sunt și aceștia nisce agitatori interesați, cari vor să turbure numai apele Ungurilor? Este purtarea lor „nepolitică“, fiind-că vreau să-și apere pielea în contra loviturilor biciului maghiarisărei?

Până mai deunăđi „Bukarester Tagblatt“, fiind proprietatea unui Sas emigrat în România, trecea de organ al Sașilor din România. De când a murit fundatorul ei nu scim cine dă direcțiunea la această foie, am aflat numai, că de atunci încôce în redacția ei s'au incubat Evreii, ceea-ce esplică până la un punct ôre-care de ce și ađi, în fața celor ce se petrec față cu Sașii din Ardeal, „Buk. Tagbl.“ se îndeletnicește a face pe denunțiantul asupriților din Ungaria.

Dăr ôre se ne mai mirăm, că se mai ivesc aparițiuni ca cea de mai sus, că se mai vorbesce încă și ađi, chiar într'o foie germană, ce apare în Bucuresci, de-o „irredenta română“, când bine scim, că cel-ce în timpul mai nou a debutat mai cu efect cu această fanfaronadă golă, denunțând pe cei-ce ar voi să facă „politică violentă“ dincôce cu ajutorul „elementelor catilinare de dincolo“, n'a fost Sas, ci unul, care se mărturisea Român și se credea așa mare Român, încât pretindea, că de aceea a venit din țără aici ca gazetar, ca să învețe pe Români ardeleni, cum să facă politică. Dăr despre această altă-dată mai multe.

Conferențele din Ischl s'au încheiat. Oficioșii din Budapesta anunță, că scopul călătoriei celor doi miniștri presidenți la Ischl a fost, să refereze monarhului desupra stadiul în care se află tratările asupra pactului. Nu se anunță însă nimic pozitiv privitor la vre-o decisiune în merit asupra cestiunei pactului. Tratările se vor continua în cadrul și în spiritul de până acum și cei doi miniștri presidenți se vor întâlni din nou numai după ce diferitele comisuni își vor fi încheiat lucrările asupra tarifului valal, a convențiilor comerciale și peste tot asupra întregii opere a pactului.

Croații și Maghiarii. Foile maghiare se plâng amar, că Croații încep să-i dușmănescă pe Unguri. Ele se referă la ceea-ce scrie „Agramer Tagblatt“, care a publicat dizele acesteia un articol vehement în contra îngâmfării maghiare. Êtă ce a scris între altele diarul croat:

„Deputații croați din dieta ungară au în mâna lor puterea de a forța la moderațiune spiritul încăpăținat al opiniunii publice maghiare. Decă ei s'ar sci determina, ca să participe la desbateri, statornic, în limba croată, la ceea-ce au drept indiscutabil, singur această ar calma spiritele maghiare înfierbântate și încăpăținate. Deputații croați mai au încă la îndemână și alt mijloc de a face pe adversari să-și bage mințile 'n cap. Este adevărat, că în dieta ungară ei sunt în minoritate, numărul lor însă e suficient, ca prin obstrucțiune să facă a fi ascultați și să impună adevărul. Decă obstrucția această a fost îndreptățită vre-odată, ea e îndreptățită în actualele raporturi ale Croației cu Ungaria. Nu trebuie decât voință, și fie-cine s'ar convinge, că alt vânt ar sufla dinspre Dunăre“...

Politica italiană în Balcani. Din Constantinopol i-se telegrafază diarului „Berliner Tagblatt“, că guvernul otoman privesce cu ochi fôrte bănuitori tendențele politice ale Italiei în Balcani și e convins, că apropierea Italiei de Rusia nu pôte să se întâmple, decât în detrimentul monarchiei austro-ungare. Guvernul tur-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Stavilă și avânt.*)

(Bătrânul și tinerul).

De Riria.

Bătrânul.

Un zimbet plin de farmec pe buza ta s'avântă; a încolțit speranța, ce suflete-ți încântă; un gând de tot sburdalnic se jôcă'n a ta minte; pe-a planurilor cale plecat-ai înainte. Nu-mi poți tu spune ôre, cel gând neprihănit spre care înșelare se află el pornit?

Tinerul.

Nu cred, că înșelare se pôtă fi sub ôre, când vęd, că împrejur-mi tot e în sərbătore. Ce dulce este viața și cât de încântătoare! Când plec la vênătore, pe

umăr cu a mea flintă, privesc cum vântul ager cu florile s'alintă; cum sôrele ce-apare cu mândra-i strălucire, haremul lui de stele l'ascunde cu iubire. Să nu te simți fericite de-aceea, că trăiesci și într'o bogată lume, că poți să te'nvîrtesci? Nu-i încântare ôre să speră și să iubesci?

Bătrânul.

Sunt vise, vise mândre; dăr vai! la deșteptare, se nasce desnădejdea ce-ade-sea nu mai mōre! Spre a nu da de dēnsa, mai tae-ți din aripe, ca nu l'a ta cădere, să-ți pară cēsuri... clipe.

Tinerul.

Să cad din fericirea cea giuruită mie? Eu nu te cred părinte; nu pot cu dușmănie privi frumoșă viață plină de poesie. Ești cam bătrân acuma, și dă! când vremea trece, nu pôte oră și cine se vrea s'eu să'ncerce, în viață acele cēsuri, ce au fost, a mai petrece. Dăr dēu! ér nu se cade, părinte 'ți cer iertare, pe sufletul cel tiner s'aduci la descreșare.

Bătrânul.

Da cine-ți dăce ôre, ca să nu cređi în bine? Iți dăce: lucră deșarte să nu iai drept lumine. Din juru-ți fericirea ușor poți ca s'alungă, când îți vei croi doruri, ce nu-i putea s'ajungi. Avem un dușman mare în astă omenire: speranța cu-al ei cântec de vecinică amăgire.

Tinerul.

Speranța s'amăgescă? Speranța cea divină, ce-aruncă'n viață rađe de farmec și lumină și nopti de grele vise de-apururi însenină! Putem să nu ne'ncredem în mândrul viitor, când noi avem iubirea? Din suflet plin de dor, al ei ferbinte sôre ne-alungă oră-ce nor?

Bătrânul.

Și pomul, cu floră mândre, în draga primăvară mult darnica natură cu dragoste presară; se scutur multe însă pân' fructul să rēsară; ér pulberea lor albă, cădută în troene, o indosesce iute un păle de buruene.

Tinerul.

Tu veđi, dragul meu tată, furtunii pustietore, ce scutur făr' de milă a sufletelor flôre... Și pôte, că albina din floră n'adună miere; potirul lor de sigur îl cređi tu plin de fiere.

Bătrânul.

Ce cred? Să ți-o spun ție, eu vęd, că e zadarnic. Iți dăce încă odată: la planuri nu fii harnic. Spre unde mergi acuma, pornit-au mulți ca tine. Puțini din astă cale s'au întors cu inimă pline. Iubii și eu, copile, precum iubesci acum, gândirile mărețe ce tôte ađi is scrum. Iubit'am eu femeia cum ne-o arată dorul, atuncea când credința cunôsce numai sporul. Iubit'am și pe semenă cu sinceră frăție, și-i încăr-cam cu gânduri de mare bogăție. Credeam toți la olaltă și țera-mi fericită; că sorțuri nu mai bune trăsese la ursită... Acum când împrejur-mi le caut necontenit, pare că nici odată nu le-ași fi pomenit.

Tinerul.

Femeie, semenă, țără și dragu-i vii-

*) Din „Archiva“, organul societății științifice și literare din Iași, nr. 5 și 6 din Mai și Iunie 1902.

cesc e de părere, că în urma acestei apropieri, încetăză de facto învoiala austro-rusă privitoare la Balcani. Noua situațiune numai păgubitoare pôte fi pentru Turcia. În urma schimbării situațiunii balcanice, și tripla alianță va ajunge în stadiu critic, fiind-că neapărat Germania trebuie să fie pe partea Rusiei, astfel că Austro-Ungaria va rămâne izolată.

După „Tribuna“ din Roma, visita regelui Victor Emanuel la curtea rusescă a avut scopul de a câștiga sprijinul Rusiei pentru politica balcanică a Italiei.

Urmașul episcopului Pavel. Sub acest titlu diarul „M—g“ scrie următoarele: „Suntem informați, că în scaunul vacant al episcopiei gr.-cat. de Oradea-mare va fi numit episcopul gr.-cat., din Körös-Kriselacz, Iuliu Drohobeczky. Drohobeczky este un bărbat cu o vastă cultură, cu un tact distins și are sentimente bune maghiare. El a făcut cauzei maghiare și până acuma servicii însemnate. Patriotismul lui neprihănit ne dă garanție deplină, că în scaunul episcopesc din Oradea, atât de însemnat, își va sci aduce misiunea sa extraordinar de importantă în consonanță deplină cu interesele naționale maghiare.“

Scirea acésta a fost culportată deja prin diarele maghiare îndată după decedarea episcopului Pavel. Noi n'am luat însă notă de ea, fiindcă am considerat-o de absurdă. Ea s'a și desmințit atunci. Faptul însă, că persoana acestui străin de neamul nostru, este adusă din nou în combinație, dovedesce, că în cercurile adversare se complotéză serios în potriua bisericeii gr.-catolice române. Putem asigura însă pe domnul Drohobeczky și pe cei ce îi susțin candidatura, că decă s'ar întâmpla, ceea ce nu credem, să se realizeze acest atentat ne mai pomenit, consecințele ar fi incalculabile. Cum? Să fi ajuns scaunele episcopescii române să fie profanate cu numirea unor Arhieri slavi? Atât de puțin să fie respectat caracterul românesc al bisericeii române gr.-catolice?

Ne abținem de-o camdată de ori ce comentari și semnalăm scirea, pentru a arăta numai, până la ce punct se aventuréză temeritatea combinațiunilor șoviniste!

De profundis...

Sub titlul acesta Nicolae Bartha publică în „Magyarország“ dela 27 l. c. un articol remarcabil asupra stărilor miserabile din comitatul Maramureșului. Bartha se servesc de trei articole publicate în „Hazánk“, și dă următoarele amănunte:

La tribunalul din Sighetul Maramureșului a fost acuzat David Davidovits pentru 88 casuri de cămătărie. Acest cămătar e locuitor în Apșa-de-mijloc, și e de religie israelită. Tribunalul a casat procedura. Tabla reg. din Dobrișin însă, dând

tor, lupta-voiu pentru tôte, să știu, că am să mor; căci eu îmi iubesc țera în care m'am născut, slăvesc scumpa femeie în care am creșut, și'n semenii eu credința n'o pierd, nici n'am pierdut.

Bătrânul.

La revedere, dragă! Comóra ta de vise și-a tălmăci-o sórta în voile ei șcrise; ca să luptăm cu tôte, răbdarea ni-e trimisă.

Tinérul.

S'a dus bătrânul tată. Ce soiú ciudaț de'ndemn! El vrea din mine-a face un chip curat de lemn! Ce vrei? Așa-s bătrânii, uită'au vremea lor. Pe tinerii s'amărescă ei au un cumplit zor... De ar vedé-o dēnsul pe draga mea iubită, cu negri ochi de pară, statură potrivită, de ar vedé-o, sigur, bătrânul amărit s'ar apuca acuma din nou ér de iubit... Când vieța-mi cătră piscuși cu fericire sbóră, el pe a vrștei vale a lene se cobóră. A pus stavila dréptă l'a gândului hotare.

(Va urma.)

ascultare apelației procurorului, a stabilit vinovăția lui Davidovits și tribunalul l'a osândit apoi la un an și jumătate închisóre, 6000 coróne amendă și trei ani pierdere de oficiu, pentru-că a adus la sapă de lemn prin cămătărie pe 63 locuitori din Apșa-de-mijloc. Tabla reg. din Dobrișin a anulat sentința și a achitat pe Davidovits de sub acuzarea de cămătărie. Prin urmare: tribunalul, care n'a găsit suficiente doveșile aduse contra cămătarului, l'a osândit, și aceeași tablă reg., care a stabilit vinovăția lui, l'a achitat. În chipul acesta Davidovits a primit patentă de a continua cu cămătăria.

Cum cămătărea Davidovits? După capital de 26 cor., lua 28 cor. interese; după 5-80, lua 6 cor.; după 2-60, storcea 19-96; după 10 cor. 15-52 ș. a. Tôte acestea într'o singură comună, unde de altfel nu „funcționéză“ numai Davidovits, ci și Mendelovits, Gauer Salamon, Rozenberg Jakab, Fructer Mozes, Fuchs Miksa, Weisz Markus, Wagner Aron, Stein Ferencz — tot domni cu nume maghiare!

Bartha citéză și alte casuri revoltătoare de abuzuri și ilegalități, dintre cari următorul merită o deosebită atențiune:

Proprietatea lui Volosz George a cumpărat-o Davidovits în licitație. Volosz era restant cu contribuția. Ce face Davidovits? Mijlocesce esecuirea lui Volosz. Esecutorul și Davidovits pētrund cu forța în casa lui Volosz. Aici găsesc vase de bucătărie. Le iau. Alt-ceva n'au găsit. Dér mai era ușa casei. Au ridicat-o din țipini și au luat-o. Erau și ferestri la casă, și le-au luat și pe acestea. Mai era însă pe un pārete icóna Maicii Domnului cu Isus în brațe și mai aflaseră și un chip al lui Christos, pe cap cu cununa de spinii. Și acestea valorau cel puțin 2 creițari — și le-au luat. D-l notar a făcut să se ia ușile și ferestri și dela casele locuitorilor I. Huza, Mihaiu Volos, Mihaiu Morina, Dan Ion și Popa Mihaiu. Pentru variație, au luat din casa lui Vlad Ion scutecele micului băștel. Notarul a făcut imputări esecutorului, că de ce a lăsat sobele prin case.

Ceva îngrozitor: Dela cerșitorul Nicora au luat făina, ce-și adunase cerșind. Unei vėduve cerșitoare i-au luat cămașa. vice-primarul, făcendu-i-se milă de ea, a rugat pe notar să-i lase bieteii femeii cămașa. Notarul a răspuns: „să umble gólă“.

Dela casa lui Șiman Ion au dus vițelul de 2 săptămāni al unei vaci. Vaca nu mai da lapte. Femeia, desperată, a mānat vaca la primărie, ca vițelul s'o sugă. Notarul însă a huiduit-o cu cuvintele: „las' să crape“.

Ați vėduț tablou mai grozav?

Și lui Mihaiu Mihaiu i-au luat vițelul. Două nopți și două zile a dus bietul om, într'un blid, la primărie lapte și făină, ca vițelul să nu-i móră de fómie. Apoi și-a zălogit cămătarului șerparul și a rescumpărat vițelul. Popșa Ionaș și-a zălogit unicul pământel, ce-l avea, ca să-și rescumpere vițelul. Și dela casele lui Dan Ionaș și Irma Joodi au dus vițelii. Vacile nu mai dădeau lapte. ér copiii plāng, că nu e lapte la casă.

Bartha dice, că nu mai continuă, dér întrebă:

„D-le ministru de finanțe, Lukacs! Cine urmăresce cu atențiune pressa în oficiul d-tale? D-le ministru de interne Szell! Cine nu ț-a raportat despre administrația din Maramureș? Dér cine și de este poporul, ca cămătării, notarii și esecutorii să-l despóie în chipul acesta? De când problema statului este a aranja oficial invasie tătărăscă în contra poporului?“

Așa scrie Bartha, după informațiunile lui „Hazánk“ și-le scrie, cum dice „schinteindu-i ochii de agitație“...

Evenimentele din Franța.

Cele ce se petrec în Paris și provincie, par a fi prognosticul unei sgduituri puternice în Franța întrégă. Inchiderea stabilimentelor congreganiste din Paris și din departamentul Senei, a revoluționat tôte spiritele Francesilor independenți, cari

țin la crescerea religioasă a filor lor, la biserice și la Dumneșeu.

Este interesant să relevăm, că o mare parte a pressei liberale parisiene s'a înfator în contra guvernului. Chiar și „Figaro“, „Temps“, „Univers“ și „Republique“ aderenții și susșiiitorii guvernelor dreyfusarde de până acum, au părăsit și ele tabăra radicală și atacă mai mult séu mai puțin guvernul. Cassagnac publică în „Autorité“ numeroșe proteste, petiții și apeluri, ce i-se trimit guvernului, ér „Republique“ invită pe episcopi să useze de tôte mijlocele legale spre a face să înceteze góna, ce s'a pornit contra instituțiunilor creștinesci. Același diar invită poporul să ia poziție contra jidovilor, cari, după el, sunt cauza acestei prigoniri neumane. Antisemitismul ia proporții și mai mari în Franța și poporul începe să se convingă acum, că începēnd cu afacerea Dreyfuss, jidovii le-au pus tôte la cale în Franța în detrimentul păceii și liniștei interioare.

*

Presidentul Republicei a semnat Sâmbătă primul decret, prin care se ordonă închiderea a 24 stabilimente congreganiste din Paris și din departamentul Senei. Călugărițele din diferitele departamente, cari cad sub previsiunile ultimei circulari a guvernului referitoare la școlele congreganiste, au declarat, că nu vor ceda, decât forței.

Vineri dimineța s'a prezentat comisarul Bottolier cu doi secretari de poliție la școla călugărițelor din Strada Saint-Maur, ca să se convingă, decă școla a fost închisă. Ei au găsit mănăstirea transformată în fortăreță și înlăuntrul ei închiși mulțime de ómeni. Comisarul de poliție a sunat, însă pórtă la rēmas închisă. Atunci apărură la una din ferestrile primului etaj doi tineri, cari declarară, că nu vor deschide pórtă și că nu vor lăsa, ca poliția să pētrundă în mănăstire. Același lucru s'a petrecut la mănăstirea din strada Charonne.

Cinci dómne aristocrate s'au dus Sâmbătă să se plāngă soției presidentului Loubet, în cestiunea închiderei școlólor congreganiste. D-na Loubet nu le-a primit, dicēnd, că cererea lor este de competența guvernului și că ea n'are dreptul de a-se amesteca în afaceri de stat. Baronésa Reille a dis atunci, că femeile creștine vor arăta ce sunt ele în stare să facă, decă li-se încalcă sfințele drepturi. Femeile — continuă baronesa — vor cu ori-ce preț să-și apere libertatea, să-și creșcă copiii în credința creștinescă. „Spuneți d-nei Loubet, că decă nu vor fi retrase decretetele contra cărora protestăm, pe stradele Parisului va curge în curēnd. sângele femeilor.“

Pentru ziua de erí, Duminecă, s'a anunțat un mare meeting de protestare sub presidența lui François Coppée în manejul St. Paul. Tot pe ziua de erí radicalii, socialiștii și anarchiștii au organizat o contra-manifestațiune pe piața Bastiliei. Că ce se va fi întâmplat din incidentul acestor manifestațiuni, nu scim încă.

Pe când se întâmplă acestea, președintele consiliului de miniștri primesce din partea consiliilor de arondismente și a comitetelor și grupărilor republicane, adrese numeroșe prin cari guvernul este felicitat pentru energia cu care aplică măsurile contra asociațiunilor religioșe.

Notăm, ca presidentul Loubet cu soția au părăsit Vineri Parisul, temēndu-se probabil de demonstrațiuni.

Anchetă publicistică în cestiunea pangermanismului.

Diarul „Budapester Tagblatt“ a publicat în timpul din urmă o serie de articole în cestiunea pangermanismului, drept rezultat al unei anchete publicistice. Ancheta și-o încheie cu declarațiunea scriitorului ungar Herzeg Ferencz, de origine Șvab din Bănat. Reproducem din numita declarațiune unele pasaje:

„După părerea mea, dice renegatul Herzeg, conducătorii din Germania ai mișcării pangermane sunt victimele unei

mistificații. Ei cred, că prin banii lor susțin printre Șvabi un principiu al culturai superioare, în realitate însă de banii lor nu profită, decât nisce proletari ai condeiului. Cei mai culți dintre aceștia sunt nisce învățători primari naufragiați. Ideile pangermane au fost utilizate de aceștia spre agitație demagogică contra statului, a bisericeii catolice și a societății.

Acéstă agitațiune a devenit posibilă numai în urma toleranței prea liberale a administrației noastre și a obținut în straturile populației nemulțumite óre-carisuccese. Succesele acestea însă compromit buna reputație a Germanilor, ca element de ordine în Orient.

Pangermanii sunt indignați réu, continuă Herzeg, din cauza politiceii forțate de maghiarisare. Ei bine, o asemenea politică nici n'a esistat vr'o dată și cine se îndoiesce despre cele spuse de mine, îl rog să mi arate un singur Șvab séu Șas maghiarisat cu forța. A voi să răpesci cui-va cu forța limba și particularitățile naționale, este un lucru cu neputință, despre acésta se pot convinge domnii Germani din încercările lor cu Polonia. Germanul din Bănat se rógă lui Dumneșeu și vorbesce cu copiii săi în limba, care îi place. Limba oficială a autonomiei sale comunale și a școlólor comunale o hotărășce el însu-și. Autoritățile statului întrebuințéză, în contact cu poporul, limba poporului. Cum-că drepturile limbei statului trebuie respectate, fixând numele de localități în limba maghiară, cari aveau deja în vechime acest nume și că în școlile publice limba statului este obligătoare: încă nu însemnéză maghiarisare forțată. Esistă însă maghiarisare voluntară. Membrii familiei domnitóre și ai aristocrației germane, stabiliți și moșneni în Ungaria, întrebuințéză limba maghiară, fără să-i forțeze cine-va. Majoritatea ómenilor cu carte de origine nemaghiară să alătură și în limbă Ungurilor. Acesta însă este un rezultat, nu al forței politice, ci al unui proces cultural istoric. Limba maghiară este limba culturai și a comericiului public. Coloniile germane mai tinere sunt de 150 ani în Ungaria. Aici s'au potrivit Ungurilor și pentru ei limba prusiană este tot atât de străină, ca cea rusescă (!)“

La întrebarea pusă relativ la cestiunea statului național, Herzeg a răspuns:

„In cercurile pangermane se afirmă, că idealul statului național maghiar ar fi o utopie. Asta însă nu împedecă statul de a fi stat național încă din vechime. Statul național în forma lui de astăzi esistă ca necesitate istorică. Acest stat, adevērat, nu este o creațiune desevirșită și pe numeroșe terenuri are nevoie de reforme. Decă considerăm însă forțele centrifugale din Britania, Rusia și Germania, vom ajunge la conclusia, că în consistența lor internă nu sunt mai unitare (!), decât Ungaria.

Foile germane citéză numărul Ungurilor, care este mai mic, decât al naționalităților. Ei bine, ele ignoréză însă, că la noi nu e ca în Austria, unde pe lângă centrele culturale germane, sunt și centre culturale vechi slave și romane, pe când în Ungaria tôte centrele culturale sunt unguresci, aristocrația și clasa de mijloc e ungurescă. Propaganda naționalistă, afară de Sērbul Miletici, nici-odată n'a avut vr'un reprezentant de importantă spirituală, pe când între conducătorii Maghiarilor tot-déuna s'au găsit bărbați de origine străină.“

De ce să continuăm cu reproducerea ineptiilor lui Herzeg? Ele sunt repetiția verbală a fraselor stereotipe, pe cari le vedem zilnic în foile șoviniste.

SCIRILE DILEI.

15 (25) Iulie.

„Iubesce-ți patria maghiară.“ Sub titlul acesta diarul „Hazánk“ scrie următoarele: „Iubesce-ți patria! Așa ne învățăm noi copiii, așa îi învață învățătorii și preoții. În ce chip interpretéză acéstă poruncă fisolgăbirēul din Sighetul Maramu-

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

„Clupe de repaus“ de Sorocod. Un volum elegant, care poate ocupa loc pe masa oricărui salon. Prețul 2 corone (Pentru România 2 Lei 50 bani) port recomanda. În special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbaj frumos românesc și niște povești scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cedit totă. Se poate procura la Tipografia A. Mureșianu pe lângă trimiterea prețului indicat plus 20 portu.

„Carnetul Roșu“, o interesantă noulă „Whilist“, tradusă din germană de Moșul O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „Moșul“ e cunoscut cetitorilor noștri din numeroasele sale lucrări publicate în foaia țiarului nostru. Prețul cu posta 50 bani.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Iulie n. 1902.

Table with financial data for Vienna exchange, including Renta ung. de aur, Impr. căil. fer. ung., Oblig. căil. fer. ung., and various bank and commodity prices.

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Iulie n. 1902.

Table with market prices for Brașov, including Bancnot rom. Cump., Argint român., Napoleond'or., Galbeni, Ruble Rusesco, Mărci germane, Lire turcesco, and Scris. fonc. Albina.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 26 Iulie. 1902.

Table with commodity prices from Budapest, including Săminte (Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, etc.) and Seminte vechi ori noue.

Table with commodity prices for various grains and oils, including Săcara, Orz, Ovės, Cucuruz, and Hirică.

Table with commodity prices for various products, including Sam. de trifoi, Ulei de rapiță, and Cărbă.

Bursa de Bucuresci

din 26 Iulie 1902.

Table with financial data for Bucharest exchange, including Renta amortisabilă, Oblig. de Stat, Banca Rom., and various bank and commodity prices.

Seompturi:

Table with exchange rates for various cities like Paris, Petersburg, Berlin, and Vienna.

Cursul losurilor private

din 26 Iulie. 1902.

Table with private exchange rates for various locations like Basilica, Clary, Navig pe Dunăre, etc.

De inchiriat

mai multe Vile frumoase, locuințe mai mici în Grădină, cu instalație de bae, mobilate seu fără mobile se închiriază imediat, se poate locui și erna.

Informații mai de-aprope la Adm. Gazetei Transilvaniei. 4-6.(60)

Pentru

Vilegiatură în Brașov

O casă cu etaj

forțe potrivită și pentru cei ce fac vilegiatură în Brașov, într'o stradă principală din suburbiul român, care constă din două locuințe frumoase, parte parchetate, fiecare cu 5 odăi, 2 bucătării, 2 cămări, oada de bae, pivriță mare, sopron, spălătorie, grădină și o curte spațioasă, aproape de piață. forțe cautate, pentru locuințe de vară, este de vânzare,

din cauza mutării, cu preț moderat și din mână liberă. Informații Strada Caterinei Nr. 17 în etaj

Publicațiune.

Moștenitorii după rămasul d-lui Otroban Nandor încunoscinteză prin acesta, cum-că realitățile următoare, cari au rămas din licitație să da voie a-se vinde si din mână liberă. Acesta sunt precum urmază:

- 1) Casa de lemn, în Brașov (Scheiț) Podul Crețului, nr. 107 nou (676 vechi) indusă în cartea funduară nr. 2660, n-rii top. 3348, 3349.
2) Villa din Predeal, cu tot mobilierul din ea și cu aranjamentul, indusă în cartea funduară din Brașov, nr. 10,961 A + 25 404/12 nr. top.
3) În Bacifalu, casa cu nr. 446, cu 9 apartamente de locuit, cu o mare grădină de pome, odăile folosite pentru locuință de vară, dimpreună cu mobilierul, indusă în cartea funduară nr. 598 A + 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 n-rii top.
4) În Bacifalu casa nr. 445, cu patru locuințe și grădină, indusă în cartea funduară nr. 589 A + 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2, 1363/2, 1364/2 n-rii top.
5) În Elöpatok stațiune balneră așa numita „Villa Zona“ cu întreg angajamentul, cu mobilele din ea, cu dreptul la băi, la apa minerală, indusă în cartea funduară nr. 318 A + 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 2744 nr. top.
6) Casele din Brașov, Strada Porții nr. 16 și cel vechi 488, induse în cartea funduară Nr. 2660 nr. top. 5434, și casa din strada Spitalului Nr. 11 nou și cel vechi 475, nr. top. 5420, două case legate una de alta (fost hotel Baroș).
7) Imobilul din Apața, loc de zidire, indus în cartea funduară nr. 1011, n-rii top. 1601/2, 1602/2, 1603/2
8) Livada din Tușnad Nr 976 indusă în cartea funduară nr. A + 12 508/12
9) Realitatea aflătoare în Bölön Nr 634 indusă în cărțile funduare sub Nr. A + 3759/3.
10. O șură aflătoare în Agostonfalva.
11. O baie de fier în Felső-Rákos.
12. Realitățile aflătoare în Bardocz sub Nr. 674 și 736 indusă în cartea funduară sub Nr. A + 263, 263 și 267/1, 267/2.

Informația mai detaliate se pot lua în cancelaria d-lui avocat Zakariás Iános, Brașov strada Spitalului militar Nr. 3, unde se pot vedé și condițiunile de vânzare a părților.

Brașov, 28 Iunie 1902.

Szabó Alesandru,

esecutorul întregului rămas după Otroban.

596,4-4

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE

• ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE

pentru toate speciile de serviciuri.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,

LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

BILANȚURI.

STATUTE.

FOI PERIODICE.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

BILETE DE VISITĂ

DIFERITE FORMATE.

Coverte, în totă mărimea.

PROGRAME ELEGANTE.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ

DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

ANUNȚURI.

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișiei administratiunii. în cazul pu-

alicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazetei Trans-“